

Laten we wel wezen; denk niet dat we er wel zijn ...

Tien jaar na de parlementaire behandeling is de Arbowet geheel ingevoerd. En nu ook het Restgroepenbesluit is uitgevaardigd kunnen we stellen dat er voor de meeste werknemers concrete richtlijnen zijn waaraan de werkomstandigheden minimaal moeten voldoen. Zo op het eerste gezicht lijkt het dat we tevreden kunnen zijn.

Een belangrijk nieuw element in de Nederlandse arbowetgeving betreft uiteraard de welzijnsbepalingen. Aanvankelijk leverde dit nieuwe element vele vragen op; zoveel zelfs dat de Arbowet op dit punt al werd gewijzigd voordat de welzijnsartikelen van kracht werden. Maar we weten nu tenminste wat de wetgever onder welzijn verstaat en de eerste handreikingen om er in de praktijk mee te kunnen werken zijn er al. Toch mogen we blij zijn als over nog eens tien jaar het welzijn van de Nederlandse werknemer voortvarend wordt aangepakt. Er dient immers nog een gehele praktijk opgebouwd te worden. Het gedachtengoed achter het welzijnsbegrip is nog niet wijd verbreid. De eerste echte welzijnsdeskundigen – wie zijn dat? – moeten nog opgeleid worden. De Arbeidsinspectie zal in eerste instantie terughoudend optreden. Van leerzame uitwisseling van positieve ervaringen is nog geen sprake. Kortom: heel het arbo-volkje zal eerst terug moeten naar de schoolbanken om vervolgens met vallen en opstaan te leren hoe in de praktijk het welzijn aangepakt moet worden.

Het is natuurlijk geen toeval dat het welzijnsbegrip pas in de laatste invoeringsfase van de Arbowet is meegenomen. Het is immers de meest ingrijpende aanvulling op de oude Veiligheidswet en de vele besluiten op het terrein van de arbeidshygiëne. Arbeidsomstandigheden betreffen niet langer alleen de fysische en chemische werkomgeving van arbeidend Nederland, maar van nu af aan zullen ook

de werkorganisatie en de taakhoud eronder vallen. Dat is even wennen voor zowel werkgevers als werknemers. De wijze waarop het werk wordt georganiseerd is niet langer een zaak waarover alleen het management zeggenschap heeft. De overheid stelt normen en de werknemers hebben het recht om mee te praten over de arbeidsorganisatie.

De laatste invoeringsfase is bereikt, maar beter is het nog om te zeggen dat we een nieuwe en langdurige fase ingaan. Of deze fase voor alle betrokkenen positief zal verlopen, hangt af van de vraag of werknemers met het management in discussie gaan over het verbeteren van de werkorganisatie en of het management de waarde onderkent van kwalitatief hoogwaardig werk.

Guido Bayens